

Ráday Pál

Ráday Pál Losoncon született, és nyugszik Ráday Pál (1677-1733) kuruc diplomata, író, II. Rákóczi Ferenc fejedelem személyi titkára, a kancellária vezetője, erdélyi alkancellár.

Gyermekeveit és élete nagy részét Nógrádban töltötte. A losonci református iskolában tanult a syntaxisig, akkor Rahóra ment, a híres Braxatoris keze alá; ennek halála törtévé, csak egy évig maradt tanítása alatt; azután Losoncon a mesterek egész kara nevelte a logikáig; 1693-ban Selmecebányán, 1694-ben Körmöcbányán tanult philosophiát és theologiát.

Munkássága:

1695-ben törvénygyakorlatra ment Kajali Pál Nógrád- és Hont vármegye jegyzője (későbbi apósa) mellé. 1698-ban hadi gyakorlaton volt két évig Forgách Simon gróf horvát bán mellett mint titkár és két hadjáratban vett részt. Kajali 1699-ben lemondván, Nógrád megyei Rádayt választották helyébe jegyzőnek. 1700-ban építette a ludányi házat.

1703-ban a gácsi várba szorult nemesség letévé Rákóczi részére a hűségesküt, ezt tenni csak maga Ráday vonakodott minden fenyegetés ellenére, míg a fejedelem szép szóval a maga részére meg nem nyerte. Már 1704-ben Rákóczinak belső titkára volt s ő fogalmazta a Recrudescunt kezdetű híres kiáltványt. II. Rákóczi többször követül küldte északi és keleti udvarokhoz: 1704-ben Lengyelországba, XII. Károly svéd királyhoz, I. Frigyeshez és visszatérőben Leszczyński Szaniszló királlyá választására. 1704-ben Bercsényi Miklós mellett a selmeci békeértekezleten vett részt, 1705-ben, a szécsényi országgyűlésen pedig mint fejedelmi előadó szerepelt. Híres stilszta és szónok volt.

1707-ben az erdélyi országgyűlés és erdélyi kancellária igazgatójává választotta. 1707-ben Nagy Péter cárnál volt és vele szövetséget kötött. 1708. jelen volt a trencsényi ütközetben. 1709-10. ismét XII. Károlynál és a török Szerdárnál járt Benderben. Rákóczival Lengyelországba szorulván ki, Stryból Debreczenbe jött Pálffyhoz békealkudozásra; a confederátusok szatmári gyűlésén lelkesen védte fejedelmét. A szatmári béke után hazajött és Bécsben letette a hűségesküt. 1712. Nógrád követe volt a III. Károlyt koronázó országgyűlésen; szónoki tehetsége az uralkodó előtt is nem egyszer érvényesült reform. hitsorsosai ügyében. Az 1714-15. országgyűlésen is nagytekintélyű szerepet vitt. Tagja lett több országos bizottságnak 1722-ig. 1723-ban buzgón pártolta a practica sanctiót.

Élete végén sokat betegeskedett, gazdálkodott és irodalmi foglalkozásnak élt. Ráday egyike volt a legelső könyvgyűjtőknek, a hungarikákból először állított könyvtárt; ő vetette meg a híres Ráday-könyvtár alapját. Énekei, melyeket Szenczi Molnár Albert zsoltárainak formájában szerzett, a protestáns énekköltészetet új hangokkal gazdagították. Meghalt 1733. május 20. Pécelen. Losoncon van eltemetve.

Művei:

- Lelki hódolás, avagy az igaz keresztyénhez illő buzgó imádságok; melyekkel mintegy parancsolat szerént való bizonyos adóval, az ő Urának s Istenének be-hódolni tartozik. Melyet, már azelőtt maga gyakorlására (in privato) el-készítvén, most, némely hozzátartozóinak kívánságokra és másoknak-is hasznokra, ahhoz alkalmaztatott istenes új énekekkel ki adott. Kassa, 1710. (Ez az első kiadás ismeretlen, Debrecen 1715., 1724., 1747., 1761., 1774., Lőcse, 1726. ez a kiadás kétséges, Pozsony, 1770., Pest, 1791).
- Ráday Pál napló-írása 1677-1720. Pest, 1866. (Kiadva Thaly Kálmántól a Rákóczi-Tár I. kötetében és az Irodalomtörténeti Közleményekben 1892. 106-109. I. az eredetiből közölve. Eredetije a péczeli gróf Ráday-könyvtárban. Thaly a Magyar Nemzeti Múzeumban lévő másolatból közölte.).
- Benderben menő Utazásomnak Diáruma. Pest, 1841. (Eredetije a péczeli gr. Ráday-levéltárban, másolata a nemzeti múzeumban. Kiadva Jerney Jánostól, Tudománytár, 1841. Értekezések IX., de régisége modernizálva; másodszor Thalytól a Rákóczi-Tár I. kötetében az eredeti helyesírással.).
- Rádai Ráday Pál munkái. Összegyűjtötte és életrajzzal bevezette Négyesy László. Bpest 1889. (Olcsó Könyvtár 256. sz. A Lelki Hódoláshoz alkalmaztatott Istenes új énekek, Egyéb versek a Lelki Hódolásban, Ráday Pál versei Darvas János eczetéről, Ráday Pál levele prózában az előbbihez, Utóirat versben az előbbihez, Epitaphium versben az előbbihez, Ráday Pál önéletrajza, Benderben menő utazásomnak Diáriuma.).
- Kéziratban: Descriptio historiae arcanae infausti praeteriti belli. Sub Carolo VI-to scripta. Anno 1713. (III. Károly felszólítására latinul írta. A Magyar Nemzeti Múzeum kéziratárában, ívrét, 29 lap, eredeti kézírás, öt lap még más írás: a Ráday által kötött 1707-ik szövetség Nagy Péter czárral); Ráday Pál énekei közül egynehány. Pápa, 1720. 12 rét könyvecske a Nemzeti Múzeumban (az Istenes Énekekből kiírt másolat); A theologia magyarázata latin distichonokban. (Ily művéről csak egyik halotti szónok Miskoltzi Sz. János után van tudomásunk, de tényleg nem ismerjük.)

Forrás: [https://hu.wikipedia.org/wiki/Ráday_Pál_\(politikus\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Ráday_Pál_(politikus))